

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 83a/2024 și nr. 101a/2024

pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 47 din 14 martie 2024 cu privire la modificarea unor acte normative (actualizarea cadrului normativ aferent managementului resurselor umane)

(funcțiile publice de conducător și adjunct al conducătorului autorității administrative din subordinea ministerului)

CHIȘINĂU
3 octombrie 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Ludmila Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate la 9 aprilie 2024 și la 30 aprilie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 3 octombrie 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizările depuse la Curtea Constituțională la 9 aprilie 2024 și la 30 aprilie 2024, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea nr. 317 din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale nr. 502 din 16 iunie 1995, de dna Diana Caraman și, respectiv, de dna Inga Sibova, deputate în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Autoarele sesizărilor îi solicită Curții să verifice constituționalitatea următoarelor prevederi:

- Art. VIII punctul 5 (în partea modificării articolului 8 alineatul (2) litera c) din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public) și punctul 6;
- Art. X punctul 2 (în partea în care se completează Anexa la Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică cu o poziție nouă cu următorul cuprins: „Conducător al autorității administrative din subordinea ministerului, cu excepțiile expres prevăzute de legea specială”);
- Art. XI (în partea completării modificării Anexei la Legea nr. 155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice, Capitolul II, Secțiunea a 2-a „Autoritățile din subordinea organelor centrale de specialitate ale administrației publice și din subordinea altor autorități administrative centrale (aparatură centrală și subdiviziunile teritoriale)” cu 1. Funcții publice de conducere de nivel superior, cod A08 (director adjunct/directoare adjunctă; șef adjunct/șefă adjunctă inspectorat/inspecție));
- Art. XII punctul 2;
- Art. XVI;
- Art. XIX punctul 2 (în partea completării codului funcției „A1024” din tabelul 1 la compartimentul „Alte funcții de demnitate publică la nivel central” și codului funcției „A2010” din tabelul 2 la compartimentul „Autoritățile administrative centrale și din subordine” în secțiunea „1. Funcții publice de conducere de nivel superior”, precum și excluderea

codurilor de funcție „A2012”, „A2013” și „A2014” din secțiunea „2. Funcții publice de conducere” din Anexa nr. 3 la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar);

- Art. XXIV punctul 1 (în partea modificării articolului 10 alineatul (2) litera b) liniuța a cincea și litera c) liniuța a treia, și anume textul „cu excepția celui cu funcții de demnitate publică” din Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr. 418/2023);

- Art. XXV alin. (1)

din Legea nr. 47 din 14 martie 2024 cu privire la modificarea unor acte normative (actualizarea cadrului normativ aferent managementului resurselor umane).

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor și a motivelor care stau la baza criticilor de neconstituționalitate, Curtea a decis conexarea lor într-un singur dosar, pe baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, atribuindu-i numărul 83a/2024.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

4. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1 Statul Republica Moldova

„(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 6 Separația și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 8 Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

„(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.”

Articolul 16
Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi accesul la Justiție.”

Articolul 23
Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 39
Dreptul la administrare

„(1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.

(2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.”

Articolul 43
Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) Salariații au dreptul la protecția muncii. Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, precum și alte situații specifice.

(3) Durata săptămânii de muncă este de cel mult 40 de ore.

(4) Dreptul la negocieri în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective sunt garantate.”

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 107

Administrația publică centrală de specialitate

„(1) Organele centrale de specialitate ale statului sunt ministerele. Ele traduc în viață, în temeiul legii, politica Guvernului, hotărârile și dispozițiile lui, conduc domeniile încredințate și sunt responsabile de activitatea lor.

(2) În scopul conducerii, coordonării și exercitării controlului în domeniul organizării economiei și în alte domenii care nu intră nemijlocit în atribuțiile ministerelor se înființează, în condițiile legii, și alte autorități administrative.”

5. Prevederile relevante ale Legii nr. 47 din 14 martie 2024 cu privire la modificarea unor acte normative (actualizarea cadrului normativ aferent managementului resurselor umane) sunt următoarele:

„**Art.VIII.** – Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.230–232, art.840), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

[...]

5. Articolul 8:

la alineatul (2), litera c) va avea următorul cuprins:

„c) secretar general adjunct al Guvernului, secretar general al ministerului, secretar general adjunct al ministerului, adjunct al conducătorului altei autorități administrative centrale din subordinea Guvernului **și adjunct al conducătorului autorității administrative din subordinea ministerului**, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege;”

[...]

6. La articolul 9 alineatul (1), litera a) se abrogă.

~~a) conducător și adjunct al conducătorului organului din subordinea ministerelor și altor autorități administrative, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege;~~

[...]

Art.X. – Legea nr.199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr.194–196, art.637), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

[...]

2. În anexă:

[...]

anexa se completează cu o poziție nouă cu următorul cuprins:

„**Conducător al autorității administrative din subordinea ministerului, cu excepțiile expres prevăzute de legea specială**”.

Art.XI. – Anexa la Legea nr.155/2011 pentru aprobarea Clasificatorului unic al funcțiilor publice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.164–165, art.480), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

[...]

capitolul II:

[...]

secțiunea a 2-a va avea următorul cuprins:

Secțiunea a 2-a

Autoritățile din subordinea organelor centrale de specialitate ale administrației publice și din subordinea altor autorități administrative centrale (aparatură centrală și subdiviziunile teritoriale)

1. Funcții publice de conducere de nivel superior

A08	Director adjunct/directoare adjunctă Șef adjunct/șefă adjunctă inspectorat/inspecție	– asistă conducătorul la conducerea activității unei autorități publice din subordinea ministerelor sau a altor autorități administrative centrale; – posedă competențe manageriale de planificare strategică și funcțională a activității autorității publice, de gestionare a resurselor financiare, umane, tehnice, materiale etc.; – este responsabil/responsabilă de deciziile luate referitor la activitatea autorității publice	– 5 ani de experiență profesională în domeniu; – 2 ani de experiență managerială; – cunoașterea unei limbi de circulație internațională (nivel B2); – abilități de utilizare a computerului
------------	--	--	--

[...]

Art.XII. – Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.160–164, art.537), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

[...]

2. Articolul 15:

la alineatul (5), textul „numit în funcție publică și eliberat sau destituit din funcție publică, în condițiile legii, de către ministru” se substituie cu textul „**numit în funcție și eliberat sau destituit din funcție, în condițiile legii, de către Guvern, la propunerea ministrului**”;

alineatul (8) va avea următorul cuprins:

„(8) **Directorul adjunct este funcționar public de conducere de nivel superior, fiind numit în funcție și eliberat sau destituit din funcție, în condițiile legii, de către Guvern, dacă nu este stabilit altfel prin actele normative speciale**”.

[...]

Art.XVI. – La articolul 7 din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.252, art.412), cu modificările ulterioare, litera i) se completează cu textul „, **precum și pe adjunctii conducătorilor autorităților administrative din subordinea ministerelor, cu excepțiile expres prevăzute de lege**”.

[...]

Art.XIX. – Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.441–447, art.715), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

[...]

2. Anexa nr.3:

în tabelul 1, la compartimentul „Alte funcții de demnitate publică la nivel central”, poziția „A1024” va avea următorul cuprins:

A1024	Director general autoritate administrativă centrală, conducător (director, șef) al autorității administrative din subordinea ministerului	120	12,04
-------	---	-----	-------

tabelul 2:

la compartimentul „Autoritățile administrative centrale și din subordine”:

în secțiunea „1. Funcții publice de conducere de nivel superior”, poziția „A2010” va avea următorul cuprins:

A2010	Director general adjunct, adjunct al conducătorului (director adjunct, șef adjunct) al autorității administrative din subordinea ministerului, Președinte al Consiliului Agenției Naționale de	116	11,07
-------	--	-----	-------

	Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, Director al Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare		
--	--	--	--

în secțiunea „2. Funcții publice de conducere”, pozițiile „A2012”, „A2013” și „A2014” se exclud;
[...]

Art.XXIV. – Legea bugetului de stat pentru anul 2024 nr.418/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2023, nr.510–513, art.915) se modifică după cum urmează:

1. Articolul 10 alineatul (2):

la litera b), liniuța a cincea va avea următorul cuprins:

„– personalul din cadrul Inspectoratului Național de Probațiune, **cu excepția celui cu funcții de demnitate publică;**”

la litera c):

liniuța a treia va avea următorul cuprins:

„ – personalul, **cu excepția celui cu funcții de demnitate publică**, din cadrul Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, al Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare, al Agenției de administrare a instanțelor judecătorești, al Agenției Resurse Informaționale Juridice, al Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, al Agenției Achiziții Publice, al Inspectoratului Control Financiar de Stat, al Inspectoratului Social de Stat, al Agenției Naționale Transport Auto, al Agenției Navale, al Agenției Feroviare, al Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică și al Inspectoratului de Stat al Muncii;”

[...]

Art.XXV. – (1) **În scopul executării prevederilor art.VIII pct.5 din prezenta lege, funcționarii publici de conducere care dețin funcția de conducător și adjunct al conducătorului ai autorității administrative din subordinea ministerului, cu excepția cazurilor expres prevăzute de legea specială, vor exercita temporar atribuțiile persoanei cu funcție de demnitate publică și atribuțiile funcției publice de conducere de nivel superior până la numirea persoanei cu funcție de demnitate publică și a funcționarului public de conducere de nivel superior, în condițiile prezentei legi. Eliberarea funcționarilor publici de conducere are loc conform prevederilor art.63 alin.(4) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.**

[...]”.

ÎN DREPT

A. Argumentele autoarelor sesizărilor

6. Autoarele sesizărilor consideră că prevederile art. XXV alin. (1) din Legea nr. 47 din 14 martie 2024 cu privire la modificarea unor acte normative (actualizarea cadrului normativ aferent managementului resurselor umane) privează funcționarii publici de conducere de dreptul de a contesta în instanța de contencios administrativ măsura de eliberare din funcție, care ar fi putut să aibă acest drept dacă ar fi fost eliberați din funcție pe baza cadrului legal de până la adoptarea Legii nr. 47 din 14 martie 2024.

7. Autoarele sesizărilor au menționat că numirea de către Guvern a conducătorilor și adjunctilor autorităților administrative din subordinea ministerelor, precum și excluderea ministrului/secretarului de stat responsabil de a participa la selectarea adjunctilor autorităților administrative din subordinea ministerelor sunt prevederi care îngădesc dreptul la administrarea treburilor publice prevăzut de articolul 39 din Constituție.

8. De asemenea, autoarele sesizărilor susțin că prevederile contestate din Legea cu privire la modificarea unor acte normative (actualizarea cadrului normativ aferent managementului resurselor umane) constituie un temei nejustificat de eliberare din funcție a conducătorilor și adjuncților autorităților administrative din subordinea ministerelor, fapt care încalcă și dreptul fundamental la muncă.

9. Prin urmare, autoarele sesizărilor pretind că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 4, 6, 7, 8, 16, 20, 23, 39, 43, 54 și 107 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizărilor, Curtea reține următoarele.

11. Curtea notează că, potrivit articolelor 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, deputații în Parlament posedă prerogativa sesizării Curții Constituționale.

12. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 47 din 14 martie 2024 cu privire la modificarea unor acte normative (actualizarea cadrului normativ aferent managementului resurselor umane), ține de competența Curții Constituționale. Prevederile contestate nu au constituit obiectul altor sesizări la Curtea Constituțională.

13. Curtea menționează că, deși prevederile contestate de autoarele sesizărilor fac parte din legea de modificare a unor acte normative, care s-au încorporat, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, Curtea va opera, pentru facilitarea lecturii prezentei decizii, cu prevederile actului de modificare, *i.e.* Legea nr. 47 din 14 martie 2024 (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 27 din 14 septembrie 2021, § 18, HCC nr. 35 din 9 noiembrie 2021, § 9).

14. Curtea reține că autoarele sesizărilor au susținut că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 4 (*drepturile și libertățile omului*), 6 (*separația și colaborarea puterilor*), 7 (*Constituția, Lege Supremă*), 8 (*respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale*), 16 (*egalitatea*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*), 39 (*dreptul la administrare*) 43 (*dreptul la muncă și la protecția muncii*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 107 (*administrația publică centrală de specialitate*) din Constituție.

15. Curtea menționează că articolele 1 alin. (3), 4, 6, 7 și 8 din Constituție comportă un caracter general și nu pot constitui repere separate, ci trebuie coroborate cu alte prevederi din Constituție, care trebuie să fie aplicabile (a se vedea DCC nr. 90 din 25 iulie 2023, § 19; DCC nr. 190 din 21 decembrie 2023, § 25).

16. De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea a stabilit că articolele 16, 23 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unei ingerințe în drepturile fundamentale (a se vedea DCC nr. 159 din 24 noiembrie 2022, §

49; DCC nr. 190 din 21 decembrie 2023, § 25; DCC nr. 26 din 2 aprilie 2024, § 23).

17. Curtea reamintește că egalitatea în fața legii presupune lipsa oricărei discriminări directe sau indirecte. Discriminarea are loc atunci când persoanele care se află în situații asemănătoare sunt tratate în mod diferit (discriminare directă) sau atunci când persoanele care se află în situații diferite sunt tratate în același mod (discriminare indirectă), cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv și rezonabil. Curtea notează că o condiție primordială pentru existența tratamentului diferențiat o reprezintă caracterul comparabil al situațiilor (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 2 din 12 ianuarie 2021, § 21; HCC nr. 16 din 20 mai 2021, § 39; HCC nr. 35 din 9 noiembrie 2021, § 152).

18. Curtea a analizat dacă sesizările respectă o condiție referitoare la incidența articolului 16 din Constituție, în special dacă prevederile contestate instituie un tratament preferențial (discriminatoriu) al persoanelor care se află în situații similare sau, cel puțin, comparabile. Sub acest aspect, Curtea observă că prevederile contestate au fost aplicate în egală măsură tuturor persoanelor aflate în situații identice, respectiv celor care se încadrau în ipoteza normei juridice, *i. e.*, care activau în funcțiile publice lichidate (a se vedea, în acest sens, HCC nr. 35 din 9 noiembrie 2021, § 153).

19. Cu referire la pretinsa încălcare a articolului 20 din Constituție, Curtea menționează că acesta îi garantează oricărei persoane dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente. În acest context, Curtea notează că prevederile contestate nu interzic accesul la un tribunal, funcționarul public poate contesta actul de eliberare din funcție în instanța de contencios administrativ (articolul 68 din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public).

20. Cu privire la pretinsa încălcare a articolului 39 din Constituție, Curtea reține că alineatul (2) al acestui articol îi garantează oricărui cetățean, potrivit legii, accesul la o funcție publică. Totuși, utilizarea textului „potrivit legii” din acest articol presupune că legislatorul poate stabili condiții de accedere într-o funcție publică. Această competență a legislatorului trebuie recunoscută, având în vedere că funcțiile de conducător și adjunct al autorităților administrative din subordinea ministerelor sunt importante în sistemul general al autorităților administrative menirea cărora este de a transpune în practică politica Guvernului.

21. În Hotărârea nr. 35 din 9 noiembrie 2021, Curtea a recunoscut, având în vedere caracterul foarte sensibil al activității executive și importanța realizării ei cât mai eficiente, o mai mare libertate de acțiune legislatorului în acest domeniu, inclusiv o marjă discreționară largă în alegerea măsurilor apte să asigure realizarea scopurilor prin reformarea instituției funcțiilor publice de conducere antrenate în realizarea activității executive (a se vedea §§ 189-191). Din acest motiv, Constituția îi permite legislatorului să stabilească condiții de accedere într-o funcție publică care să asigure că procedurile de recrutare și de verificare a candidaților vor urmări identificarea persoanelor care se potrivesc cel mai bine pentru realizarea acestui deziderat, mai ales în cazul funcțiilor publice de care depinde bunăstarea națiunii. Totodată, Curtea notează că eliberarea funcționarilor publici din motivul schimbării statutului în funcție de demnitate publică și, respectiv, în funcție de conducere de nivel

superior, care se asimilează cu lichidarea funcției, nu interzice acestora de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Prin urmare, Curtea nu poate reține incidența articolului 39 din Constituție.

22. Cu referire la pretinsa încălcare a articolului 43 din Constituție, autoarele sesizărilor au susținut că prevederile contestate din Legea nr. 47 din 14 martie 2024 constituie un temei nejustificat de eliberare din funcție a conducătorilor și adjuncților autorităților administrative din subordinea ministerelor.

23. Potrivit articolului 43 alin. (1) din Constituție, orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului. Totodată, în jurisprudența sa, Curtea a subliniat că dreptul la muncă nu este un drept absolut.

24. Curtea a reținut că condițiile de exercitare a acestui drept fundamental sunt susceptibile de a fi modificate conform necesităților dictate de realitățile societății, fiind totodată reglementate uniform de legislație. Or, dreptul la muncă trebuie exercitat în condițiile legii, iar nerespectarea prevederilor legale are drept consecință imposibilitatea desfășurării unui gen de activitate sau a ocupării unor anumite funcții (a se vedea HCC nr. 8 din 11 mai 2015, § 72).

25. Totodată, Curtea reține că prevederile articolului 72 alin. (3) lit. d) din Constituție stabilesc competența exclusivă a Parlamentului de a reglementa prin lege organică organizarea și funcționarea Guvernului.

26. În Hotărârea nr. 35 din 9 noiembrie 2021, Curtea a precizat că în scopul asigurării implementării Programului de activitate al Guvernului investit, al deblocării activității ministerelor, al perfecționării sistemului administrativ de conducere al autorităților administrației publice centrale de specialitate, o autoritate poate fi desființată sau funcțiile ei pot fi redistribuite altor autorități noi. Astfel, modul de stabilire a statutului funcțiilor publice, în prezenta cauză, a funcțiilor publice de conducător și adjunct al conducătorului autorității administrative din subordinea ministerului (fie funcții publice de conducere, fie funcții de demnitate publică), reprezintă o opțiune a legislatorului, acesta fiind liber nu doar să stabilească statutul funcțiilor, dar și să lichideze funcții și/sau să instituie alte funcții. Un raționament contrar ar împiedica statul să creeze circumstanțe favorabile pentru executarea Programului de activitate al Guvernului, fapt care ar putea zădărnici orice efort al statului de a adapta necesităților timpului sistemul autorităților/funțiilor publice și de a face reforme în timp util (a se vedea § 196). De asemenea, Curtea a avut în vedere caracterul foarte sensibil al activității executive și importanța realizării ei cât mai eficiente. Aceste motive au determinat Curtea să-i recunoască o mai mare libertate de acțiune legislatorului în acest domeniu, inclusiv o marjă discreționară largă în alegerea măsurilor apte să asigure realizarea scopurilor (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 35 din 9 noiembrie 2021, § 190).

27. Curtea subliniază că funcțiile publice de conducător și adjunct al conducătorului autorității administrative din subordinea ministerului nu sunt consfințite la nivel constituțional. Astfel, persoanele respective sunt antrenate în raporturi speciale de muncă reglementate prin acte infraconstituționale. Ca urmare, deși sunt numite și revocate din funcție prin hotărâre de Guvern, ele

beneficiază de drepturi și garanții speciale de muncă, ce decurg din normele generale și speciale ale legislației (a se vedea HCC nr. 22 din 22 iulie 2016, § 62-63; HCC nr. 35 din 9 noiembrie 2021, § 197).

28. Sub acest aspect, Curtea observă că funcționarul public trebuie să fie preavizat despre eliberarea sa. În perioada de preaviz, persoana/organul care are competența legală de numire în funcție acordă funcționarului public reducerea programului de muncă, cu până la două ore zilnic, fără reducerea salariului. Persoana/organul care are competența legală de numire în funcție va dispune eliberarea din funcția publică printr-un act administrativ, care se comunică funcționarului public în termen de cinci zile lucrătoare de la emitere (articolul 63 alineatele (1)-(3) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public). Totodată, funcționarul public poate contesta actul de eliberare din funcție în instanța de contencios administrativ (articolul 68 din Legea menționată *supra*) (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC 35 din 9 noiembrie 2021, § 198).

29. De asemenea, Curtea subliniază că funcționarul public eliberat din motivul lichidării funcției beneficiază de garanții sociale, *i.e.* de plata unei indemnizații de șomer în mărime de un salariu mediu lunar și a unei indemnizații de eliberare din serviciu calculate în corespundere cu vechimea în serviciul public (articolul 42 alin. (6) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public). Așadar, Curtea reține că funcționarii publici (conducător și adjunct al conducătorului autorității administrative din subordinea ministerului) în cazul eliberării din funcție din motivul lichidării acesteia beneficiază de suficiente garanții sociale și procedurale.

30. Curtea observă că funcționarii publici de conducere care dețin funcția de conducător și adjunct al conducătorului autorității administrative din subordinea ministerului, cu excepția cazurilor expres prevăzute de legea specială, vor exercita temporar atribuțiile persoanei cu funcție de demnitate publică și atribuțiile funcției publice de conducere de nivel superior până la numirea persoanei cu funcție de demnitate publică și a funcționarului public de conducere de nivel superior. Totodată, Curtea notează că eliberarea funcționarilor publici din motivul lichidării funcției nu interzice acestora de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică (a se vedea, *mutatis mutandis*, HCC nr. 35 din 9 noiembrie 2021, § 199).

31. Referitor la pretinsa încălcare a articolului 107 din Constituție, Curtea precizează că autoarele sesizărilor s-au limitat la simpla invocare a acestor norme, fără a explica în ce mod prevederile constituționale invocate sunt încălcate. În jurisprudența sa, Curtea a precizat că simpla trimitere la un text din Constituție, fără explicarea pretensei neconformități cu acesta a prevederilor legale contestate, nu echivalează cu un argument (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 38 din 30 martie 2023, § 22; DCC nr. 11 din 6 martie 2024, § 41).

32. În consecință, Curtea reține că sesizările sunt inadmisibile și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările depuse de doamnele Diana Caraman și Inga Sibova, deputate în Parlamentul Republicii Moldova, referitoare la controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 47 din 14 martie 2024 cu privire la modificarea unor acte normative (actualizarea cadrului normativ aferent managementului resurselor umane).

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 3 octombrie 2024

DCC nr. 123

Dosarul nr. 83a/2024